



**MINISTERSTWO TRANSPORTU,  
BUDOWNICTWA i GOSPODARKI MORSKIEJ**  
**Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych**

**Dot. zdarzenia nr: 988/13**

## **UCHWAŁA**

**Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych, w składzie:**

Przewodniczący posiedzenia Komisji:	mgr inż. Andrzej Pussak
Członek Komisji:	dr inż. Dariusz Frątczak
Członek Komisji:	mgr Tomasz Kuchciński
Członek Komisji:	mgr inż. Piotr Lipiec
Członek Komisji:	mgr inż. Edward Łojek
Członek Komisji:	mgr inż. Ryszard Rutkowski

Po rozpatrzeniu na posiedzeniu w dniu 31 lipca 2013 r., okoliczności zdarzenia lotniczego spadochronu Navigator 240, które wydarzyło się w dniu 7 lipca 2013 r., w miejscowości Chrcynno k/Nasielska, działając w oparciu o **art. 5 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 996/2010 w sprawie badania wypadków i incydentów w lotnictwie cywilnym oraz zapobiegania im oraz uchylającego dyrektywę 94/56/WE** (Dz. U. UE. L. z 2010 r., Nr 295, poz. 35), Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych uznała informacje zawarte w zgłoszeniu o zdarzeniu za wystarczające i podjęła decyzję o zakończeniu badania ustalając:

### **Przebieg i okoliczności zdarzenia:**

Uczeń-skoczek wykonywał skok na zadanie AFF-3. Oddzielenie od samolotu Cessna 208 B wykonał w kierunku „na ogon” odbijając się lewą, zamiast prawą nogą, co spowodowało wyrwanie się z rąk asekurującego go instruktora. Następnie uczeń-skoczek spadał na plecach w korkociągu, nie reagując na sygnały spadającego blisko niego instruktora. Instruktor podjęła dwie zakończone niepowodzeniem próby chwycenia i odwrócenia ucznia do pozycji brzuchem do ziemi. Przed trzecią próbą chwycenia przez instruktora, na wysokości około 1500 m, uczeń-skoczek otworzył spadochron zapasowy. Lądowanie ucznia skoczka wykonane zostało prawidłowo na użytkowej części lądowiska. Po wylądowaniu, uczeń-skoczek stwierdził, że nieprawidłowe oddzielenie się od samolotu i brak reakcji na sygnały instruktora, były spowodowane silnym stresem. Instruktor przed skokiem nie zaobserwował zwiększonego poziomu stresu u ucznia-skoczka.

### **Przyczynami incydentu było:**

Nieprawidłowe oddzielenie się od samolotu i brak reakcji na sygnały instruktora przyjęcia odpowiedniej sylwetki ciała, których wykonanie prowadziło by do swobodnego spadania w prawidłowej pozycji.

### **Działania podjęte przez organizatora szkolenia:**

Przeprowadzono dodatkowe szkolenie naziemne w zakresie oddzielania się od samolotu, podczas którego wyeliminowano nawyk odbijania się lewą nogą. Po przeprowadzonym szkoleniu naziemnym, uczeń-skoczek wykonał dwa skoki sprawdzające wg zadania AFF-2, w asyście dwóch instruktorów. Po analizie tych skoków stwierdzono wyeliminowanie wcześniej popełnianych błędów i podjęto decyzję o kontynuowaniu szkolenia ucznia-skoczka.

**Komisja nie zaproponowała zaleceń dotyczących bezpieczeństwa.**

### **Nadzorujący badanie:**

mgr Tomasz Kuchciński *podpis na oryginale*